

Hoofdpijnennotie Ambitiedocument Voorschoten 2040

*Bijlage bij de raadpleegbrief
Omgevingsvisie Voorschoten 2040*

Inhoudsopgave

1.	Toelichting en verantwoording	2
1.1	Toelichting	2
1.2	Verantwoording	3
2.	Kernkwaliteiten van Voorschoten	4
2.1	Kernkwaliteiten van Voorschoten	4
2.2	Een groene, parkachtige gemeente met een rijke historie	4
2.3	Een gezond woondorp met een betrokken samenleving	5
2.4	Een welvarend dorp met grote steden nabij	6
2.5	Voorschoten in de regio	6
3.	Kansen en uitdagingen	8
3.1	Inleiding	8
3.2	Een robuust natuurlijk systeem	8
3.3	Een veranderende samenleving	9
3.4	Een toekomstbestendige economie	10
4.	Ambities Voorschoten 2040	12
4.1	Groene oase waarin het heden met het verleden is verbonden	12
4.2	Hechte gemeenschap met ruimte voor diversiteit	13
4.3	Zelfstandig, robuust en krachtig verbonden	14

Toelichting en verantwoording

01

1.1 Toelichting

De gemeente Voorschoten stelt haar Omgevingsvisie Voorschoten 2040 op. Deze omgevingsvisie bevat het strategisch beleid van de gemeente voor de fysieke leefomgeving. De wijze waarop de visie wordt uitgewerkt is vastgelegd in de Startnotitie Omgevingsvisie Voorschoten 2040 die op 11 april 2024 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Een belangrijke eerste stap in de uitwerking van de omgevingsvisie is de vaststelling van het Ambitiedocument. Dit Ambitiedocument bepaalt de koers voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie. Het Ambitiedocument beschrijft de belangrijkste kernkwaliteiten van Voorschoten, de uitdagingen en kansen die van belang zijn voor de toekomstige ontwikkeling van Voorschoten en ambities die Voorschoten heeft richting 2040. Dit alles onderbouwd met feiten en cijfers, illustraties en kaartmateriaal en met een heldere relatie met het vigerend (gemeentelijk) beleid van andere sectoren.

Betrokkenheid van de Voorschotense samenleving is cruciaal bij de uitwerking van de omgevingsvisie. Immers het beleid dat in de visie wordt vastgelegd, is van belang voor alle inwoners, ondernemers en

maatschappelijke organisaties binnen de gemeente. Het nodigt hen uit om bij te dragen aan de gewenste toekomst van Voorschoten en moet duidelijkheid geven over de kaders die de gemeente hanteert bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Bij de uitwerking van het Ambitiedocument is de samenleving daarom op verschillende momenten en op verschillende manieren betrokken.

Op 26 juni jl. is een raadsbijeenkomst georganiseerd waar met de raad is gesproken over de inhoud van het Ambitiedocument Voorschoten 2040, te weten:

- De kernkwaliteiten
- Kansen en uitdagingen
- Ambities Voorschoten 2040

Om dat gesprek te faciliteren zijn deze onderwerpen op basis van een analyse van het huidige (gemeentelijk) beleid en de eerste uitkomsten van de participatie ambtelijk uitgewerkt. Op basis van de discussies tijdens de raadsbijeenkomst (zie verslag), is de ambtelijke voorzet verder aangescherpt. Het resultaat van deze aanscherping is opgenomen in deze voorliggende Hoofdpijnennotitie Ambitiedocument Voorschoten 2040. Deze

hoofdpijnennotitie is bedoeld om de raad de mogelijkheid te bieden te reflecteren op de verwerking van de discussies tijdens de raadsbijeenkomst.

1.2 Verantwoording

Deze Hoofdpijnennotitie is een tussenproduct op weg naar het Ambitiedocument Voorschoten 2040. Het is gemaakt om het raadpleeggesprek over de hoofdpijnen van de omgevingsvisie te faciliteren.

De Hoofdpijnennotitie moet niet worden gezien als een concept Ambitiedocument of een “Ambitiedocument light”. Essentiele onderdelen van het Ambitiedocument zoals een analyse en onderbouwing op basis van feiten en cijfers ontbreken, evenals ondersteunend kaartmateriaal. Ook zijn de toelichtende teksten nog niet voldoende uitgebalanceerd. Bij het uiteindelijke Ambitiedocument wordt een verantwoording van de participatie opgenomen en wordt de relatie met vigerend (gemeentelijk) beleid expliciet gemaakt.

Deze hoofdpijnennotitie wordt als bijlage bij de raadpleegbrief (XXXXX) op 5 september as besproken in de commissie WRG

2.1 Kernkwaliteiten van Voorschoten

De kernkwaliteiten van Voorschoten zijn dragers van de identiteit van Voorschoten. Het zijn kenmerken waar Voorschotenaren trots op zijn en die Voorschoten onderscheiden van andere gemeenten. De kernkwaliteiten vormen het fundament waarop we voortbouwen met toekomstige ontwikkelingen.

We beschrijven de kernkwaliteiten vanuit drie pijlers van brede welvaart in Voorschoten:

- Een groene, parkachtige gemeente met een rijke historie;
- Een gezond woondorp met een betrokken samenleving;
- Een welvarend dorp met grote steden nabij.

2.2 Een groene, parkachtige gemeente met een rijke historie

Voorschoten is een groene gemeente. De lange lanen en grote parken met mooie waterpartijen bepalen het karakter van het dorp Voorschoten. Naast dit grootschalige groen is in de wijken en buurt veel groen te vinden in de vorm van perkjes, bomen, bermen, geveltuintjes en oevers.

In het buitengebied bepalen de landgoederen, open weilanden en polders het groene karakter: de polders in het westen, de strandwallen rondom kasteel Duivenvoorde en de Vlietoever in het oosten. Het poldergebied bestaat enerzijds uit kleine bossen en bosschages en anderzijds uit open weilanden met sloten. Het gebied rondom kasteel Duivenvoorde bevat veel (cultuurhistorisch) waardevol groen, zoals bomenrijen en oprijlanen. De Vlietoevers is het laagste gebied in de gemeente en ligt voornamelijk onder zeeniveau.

Het groen in en om het dorp is van groot ecologisch belang. Veel gebieden zijn onderdeel van Natuur Netwerk Nederland. De Duivenvoorde corridor is een belangrijke ecologische schakel die de binnenduinrand verbindt met het Groene Hart.

Het groen en het water in Voorschoten hebben veelal ook een cultuurhistorische waarde, zoals de landgoederen, parken en historische lanen. Een groot deel van het groen is voor iedereen toegankelijk en beleefbaar, zoals bijvoorbeeld het burgemeester Berkhoutpark en het park van kasteel Duivenvoorde.

Groen en water in de gemeente dragen bij aan een prettige leefomgeving voor onze inwoners. De bomen geven schaduw en water en groen bieden verkoeling bij hoge temperaturen in de zomer. Planten houden water vast ten tijde van hevige regen en vergroten de infiltratie van de ondergrond. De groene en waterrijke omgeving zorgt voor fijne plekken voor onze inwoners om te ontspannen, elkaar te ontmoeten en te verblijven.

2.3 Een gezond woondorp met een betrokken samenleving

Voorschoten wordt door inwoners gewaardeerd als fijn, kleinschalig dorp. Een plek waar mensen elkaar kennen en waar je elkaar gemakkelijk even tegen komt op weg naar de supermarkt. “Ons kent ons” zonder dat het beklemmend voelt. In de diverse woonwijken voelen onze inwoners zich thuis. Van wonen aan een knus woonerf in Bijdorp, in een bijzondere woontoren in Krimwijk II of een karakteristieke jaren '30 woning in de Bloemenwijk. Ondanks de centrale ligging in de Randstad kent Voorschoten weinig (groot)stedelijke problematiek en is de gemeente relatief veilig.

Voorschoten heeft een actieve samenleving met een rijk sport- en cultureel verenigingsleven. Het hele jaar door worden activiteiten en evenementen georganiseerd. Van wekelijkse bridgeavonden tot grootschalige festiviteiten als de Voorschotense Paardenmarkt tijdens de Paardendagen. Veel

inwoners voelen zich betrokken bij de gemeenschap en zetten zich in om deze festiviteiten mogelijk te maken.

Het centrum is de kern van de gemeenschap: dé plaats voor de voorzieningen, voor werkgelegenheid, voor wonen, voor vermaak en ontmoeten en ook de plaats waar de identiteit van Voorschoten als kleinschalig dorp het meest zichtbaar is.

Op het gebied van gezondheid scoort de Voorschotense bevolking hoger dan het Nederlands gemiddelde. De helft van onze inwoners voldoet aan de beweegrichtlijn en zeven op de tien inwoners ervaart zijn of haar gezondheid als goed. De openbare ruimte in het dorp is beweegvriendelijk en er zijn veel speelplekken.

Voorschoten kent relatief veel voorzieningen op het gebied van welzijn, recreatie en winkelen. Er zijn meerdere basisscholen, verschillende winkels en gezellige horeca, diverse sportvoorzieningen, een cultureel centrum met filmtheater en een bibliotheek. Leiden en Den Haag zijn vlakbij voor niet-dagelijkse voorzieningen of voorgezet onderwijs.

Voorschoten is verbonden met de regio. Het ligt gunstig met grote steden als Leiden en Den Haag nabij. Met een half uurtje fietsen ben je in hartje Leiden en Den Haag is slechts 11 minuten met de trein. De grote steden bieden veel

voorzieningen, zoals winkels en cultuur. Dit maakt het prettig leven in het knusse Voorschoten, terwijl je zo in de drukte van de grote stad staat.

2.4 Een welvarend dorp met grote steden nabij

Veel Voorschotenaren werken in de grote steden, bijvoorbeeld bij de verschillende ministeries in Den Haag of bij medische bedrijven op het Bio Sciencepark in Leiden. Hierdoor is Voorschoten ook in trek bij buitenlandse kenniswerkers. Wonen in Voorschoten is voor hen aantrekkelijk, zeker om dat hun kinderen internationaal onderwijs kunnen volgen op de British School in Voorschoten of American School in Wassenaar.

De gemeente is goed OV-bereikbaar, met buslijnen en twee treinstations. Dit draagt bij aan de leefbaarheid. Ondanks dat Voorschoten tegenwoordig bekend staat als forensendorp zijn grote en succesvolle bedrijven (zoals Van der Valk of Hoogvliet) hier ooit groot geworden.

De bedrijven die in de gemeente gevestigd zijn zorgen voor relatief weinig hinder. De lokale ondernemingen dragen bij aan de werkgelegenheid in Voorschoten en (bijvoorbeeld via sponsoring) ook aan het verenigingsleven in Voorschoten.

De arbeidsparticipatie onder onze inwoners is hoog. Daarnaast zijn in Voorschoten meer mensen met een hoog inkomen en minder mensen met

een laag inkomen dan in de rest van de provincie. Dat draagt mede bij aan het welzijn en de welvarendheid van onze inwoners.

Voorschoten ligt centraal tussen diverse natuur- en recreatiegebieden. Het strand en de duinen zijn nabij. Vlietland is een heerlijke plek om te genieten op een warme zomerdag. In de duinen van Wassenaar kan je heerlijk wandelen en het Groene Hart ligt op fietsafstand.

2.5 Voorschoten in de regio

Voorschoten ligt centraal in de regio en is goed verbonden met grote steden zoals Leiden en Den Haag. In de vroege middeleeuwen was Voorschoten al een strategische plek: een van de weinig handelsroutes van Zuid-Holland liep door ons dorp. Voorschoten heeft in de regio haar authenticiteit en het groene historische karakter weten te behouden. De nabijheid van de grote steden met veel werkgelegenheid zorgt ervoor dat veel van onze inwoners niet in Voorschoten zelf werken. Hierdoor heeft Voorschoten zich ontwikkeld tot rustig woondorp.

Op verschillende vlakken werkt Voorschoten samen met andere gemeenten. We zijn onderdeel van de regio Holland Rijnland, samen met 12 andere gemeenten. Met Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Noordwijk, Oegstgeest en Zoeterwoude werken we samen in de Leidse regio. We grenzen aan de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste kansen en uitdagingen voor Voorschoten. Het is belangrijk om de uitdagingen scherp in beeld te hebben. Dit zijn namelijk de opgaven waar de gemeente de komende jaren aan moet en wil werken.

De kansen en uitdagingen gerangschikt in drie thema's:

- > Een **robuust natuurlijk systeem**
- > Een **inclusieve samenleving**
- > Een **toekomstbestendige economie**

3.2 Een robuust natuurlijk systeem

Het natuurlijk systeem staat onder druk. Ontwikkelingen in klimaat en biodiversiteit vragen nadrukkelijk aandacht. Het is ook voor Voorschoten van belang rekening te houden met effecten van klimaatveranderingen en bij te dragen aan een robuust natuurlijk systeem.

Rekening houden met het bodem- en watersysteem. Als gevolg van klimaatverandering (en menselijk handelen) is er soms sprake van droogte

en op andere momenten juist van wateroverlast. Daarbij vragen ook waterkwaliteit en bodemdaling om aandacht. Door bij ontwikkelingen meer rekening te houden met het bodem- en watersysteem, kunnen we duurzamer omgaan met onze omgeving. Dit vraagt regionale afstemming omdat het water- en bodemsysteem gemeentegrens-overschrijdend is.

Verduurzamen en aansluiten op de energietransitie. Een groot deel van ons huidige energiegebruik komt uit vervuilende bronnen, zoals fossiele brandstoffen. Een omslag maken naar duurzame energie is noodzakelijk met het oog op het beheersen van klimaatverandering. Hierin worden al stappen gezet. Toch is er nog veel werk aan de winkel in de omschakeling naar meer duurzame energie. Zo is een groot deel van de woningen en andere gebouwen niet voldoende duurzaam. Deze gebouwen moeten geïsoleerd worden en aangesloten worden op duurzame warmte en elektriciteit. Hiervoor zijn (grote) infrastructurele aanpassingen nodig, zoals een warmteoverdrachtstation, elektrisch onderstations en uitbreiding van kabels en leidingen in de ondergrond. Ook moeten we zorgen voor voldoende opwek van duurzame energie in Voorschoten.

Aanpassen aan klimaatverandering Door klimaatverandering hebben we vaker te maken met periodes van hitte, droogte of extreme neerslag. Dit

speelt met name in wijken met relatief veel verharding en minder groen. Noord-Hofland, Krimwijk, Starrenburg en Vlietwijk hebben hier het meest mee te maken. Onze omgeving kunnen we beter bestand maken door meer groen en water toe te voegen en rekening te houden met weersextremen. Dat vraagt om een andere manier van aanleg en beheer.

Bevorderen van een gezond ecosystemen. De diversiteit van planten en dieren neemt af, door klimaatverandering en doordat we intensiever omgaan met onze omgeving, bijvoorbeeld monocultuur in de landbouw of groeiende steden en dorpen ten koste van natuur. Die diversiteit moeten we vergroten want het heeft bijvoorbeeld invloed op onze voedselvoorziening.

Beschermen van cultureel erfgoed. Het erfgoed staat onder druk. Klimaatverandering maakt ons erfgoed kwetsbaar. Soms is het te uitdagend of kostbaar om een historisch gebouw te verduurzamen zonder afbreuk te doen aan de historische waarden. Daarnaast vragen andere opgaven om ruimte, zoals wonen en mobiliteit. Deze kunnen botsen met de belangen vanuit erfgoed. Het is een uitdaging om het erfgoed in stand te houden en door te geven aan volgende generaties. Het erfgoed van Voorschoten dienen we te beschermen en beleefbaar te maken, bijvoorbeeld door de cultuurhistorische waarden van het groene landschap zichtbaar te maken en historische structuren zichtbaar te maken bij woningbouw.

Balans tussen beleven, benutten en beschermen. In recreatie- en natuurgebieden wordt het steeds drukker door de bevolkingsgroei en verstedelijking. Het hoge aantal bezoekers heeft een effect op de planten en dieren die in de gebieden leven. We moeten op zoek naar een juiste balans tussen beleven en beschermen.

3.3 Een veranderende samenleving

Onze samenleving verandert. De geboortegolf na de Tweede Wereldoorlog zorgt nu voor vergrijzing. We leven steeds langer en huishoudens worden kleiner. Onze samenleving is diverser. Technologie is niet meer weg te denken uit ons dagelijks leven. Door deze sociaal-culturele ontwikkelingen veranderen onze behoeften. Onze leefomgeving moeten we hierop aanpassen.

Aansluiten op de woningbehoefte van een veranderende samenleving.

De bevolkingsopbouw van Voorschoten verandert. Het aantal senioren neemt toe, steeds meer mensen wonen alleen en vooralsnog is er een toenemende vraag naar opvang van ontheemden. Onze woningen sluiten onvoldoende aan bij de behoeften van onze inwoners, zoals betaalbare woningen voor starters en jonge gezinnen of levensloopbestendige (zorg)woningen voor senioren. Het is belangrijk om de komende jaren onze bestaande en nieuwe woningen aan te laten sluiten bij de woningbehoefte.

Op peil houden maatschappelijke voorzieningen. Steeds meer maatschappelijke voorzieningen staan onder druk, zoals onderwijs, zorg, sport en cultuur. Dit komt door bezuinigingen, personeelstekorten en doordat steeds minder mensen zich inzetten als vrijwilliger. Samen met verenigingen en organisaties moeten we op zoek naar slimme oplossingen zodat onze maatschappelijke voorzieningen toegankelijk blijven.

Stimuleren van een gezonde levensstijl. Welvaartsziekten zijn in toenemende mate een bedreiging voor de volksgezondheid. Mensen hebben vaker overgewicht, hart- en vaatziekten, diabetes type 2 en bewegen te weinig. In Voorschoten kampt bijna de helft van de inwoners ouder dan 18 jaar met overgewicht. De gezondheid van onze inwoners kunnen we bevorderen door onze openbare ruimte beweegvriendelijk in te richten. Mensen zijn dan eerder geneigd de fiets te pakken, een stukje te wandelen of om buiten te sporten.

3.4 Een toekomstbestendige economie

De economie heeft zich de afgelopen eeuw steeds verder ontwikkeld tot een wereldeconomie. Nieuwe spullen bestellen we gemakkelijk online en worden vanuit de hele wereld naar ons verstuurd. Ons eten komt niet alleen meer uit Nederland, maar uit alle windstreken van de wereld. We zijn hierdoor steeds meer met elkaar en andere landen verbonden. Bedrijven zorgen jaarlijks voor een groot deel van onze uitstoot. Veel

bedrijven zijn op weg naar een duurzame bedrijfsvoering, maar hier ligt de komende jaren nog een grote uitdaging.

Levendig winkelgebied. De nabijheid van Leiden en Den Haag is enerzijds een voordeel voor onze gemeente, maar anderzijds zorgt het ervoor dat onze commerciële voorzieningen en winkelgebieden onder druk staan. Door de nabijheid van Leiden en Den Haag gaan veel inwoners naar de grote steden voor winkels en horeca. Bovendien zorgt de toename van online winkelen ervoor dat mensen minder snel naar een fysieke winkel gaan. Daarnaast zien we de laatste jaren dat beleven, verblijven en wonen steeds belangrijker worden in winkelgebieden. Mensen gaan niet alleen voor een boodschap de stad in, maar willen ook dat het winkelgebied een prettig plek is om langer te verblijven. De winkelgebieden moeten aantrekkelijk en onderscheidend worden gemaakt, met bankjes, groen en kunst. De gemeente heeft al eerste stappen gezet in het aanpakken van winkelcentrum Hofland en het centrum.

Duurzame mobiliteit De ontsluiting van Voorschoten vindt grofweg plaats via twee stations en vier hoofwegen: de Veurseweg, Leidseweg, Voorschoterweg en Wijngaardenlaan. Deze wegen vormen de toegangswegen tot ons dorp voor de voetganger, fietser, bus en auto. Doordat veel van onze inwoners buiten Voorschoten werken, is het met name in de spits druk. Daarnaast zorgt het verkeer op deze wegen voor luchtvervuiling en geluidhinder. Als gemeente willen we actieve en duurzame

mobiliteit stimuleren, zoals lopen, fietsen en openbaar vervoer. Dit draagt bij aan de leefbaarheid, doordat het zorgt voor minder uitstoot, bewegen bevordert en minder ruimte inneemt op straat (bijvoorbeeld voor parkeren). Dit vraagt om een andere inrichting van onze straten en wegen, waarbij onze inwoners meegaan in deze omslag.

Zorgvuldig ruimtegebruik voor ondernemerschap. De economie van Voorschoten speelt zich af op onze bedrijventerreinen, bij de ondernemers in ons dorpscentrum, Noord-Hofland en Van Beethovenlaan en bij zelfstandigen verspreid door de gemeente. De ruimte op de bedrijventerreinen is beperkt. Dit staat de ontwikkeling van Voorschotense bedrijven in de weg. Als gemeente willen we het ondernemersklimaat versterken en de werkgelegenheid op peil houden en waar mogelijk vergroten. Hiervoor is het nodig om onze economie toekomstbestendig en duurzaam te maken en ervoor te zorgen dat onze bedrijven bijdragen aan de brede welvaart van Voorschoten.

4.1 Groene oase waarin het heden met het verleden is verbonden

De groene parkachtige omgeving en het cultureel erfgoed zijn dragers van de identiteit van Voorschoten. Het groen binnen en buiten het dorp biedt voor mens, dier en plant een leefomgeving waar de lucht schoon is, tijdens hitte voldoende ruimte is voor verkoeling en waar te veel of te weinig water kan worden opgevangen.

We passen de leefomgeving aan om in te spelen op klimaatverandering.

Om wateroverlast, droogte en hittestress tegen te gaan, maken we meer ruimte voor water en groen. Waar mogelijk verminderen we het verhard oppervlak, ook door inwoners te stimuleren hun tuinen te vergroenen. Parken zijn goed bereikbaar en bieden ruimte voor verkoeling op warme dagen. We zorgen voor voldoende bomen die schaduw bieden. Bij nieuwe ontwikkelingen houden we rekening met het watersysteem en de draagkracht van de bodem en benutten we meekoppelkansen om de omgeving water robuust en klimaatbestendige in te richten.

We schakelen over op duurzame energie die grotendeels wordt opgewekt binnen de gemeente. Daarbij zullen we in de eerste plaats

energiegebruik verminderen. Door gemeentelijk vastgoed te isoleren, door anderen te stimuleren hun bezit zo energie-efficiënt mogelijk te maken en door inwoners en bezoekers te stimuleren om te kiezen voor duurzaam vervoer. We gaan van het aardgas af. Voor het opwekken en gebruik van duurzame energie zetten we in op aansluiting op een (regionaal) warmtenet en zonne-energie op daken en verhard oppervlak. We zorgen voor een goede (ruimtelijke) inpassing van de infrastructuur die nodig is voor de energietransitie.

We versterken het groenblauwe netwerk, zowel binnen als buiten de bebouwde omgeving. Door parken, plantsoenen, waterpartijen, bomen en natuurgebieden onderling beter te verbinden, versterken we de betekenis van het groen zowel voor dieren, planten en mensen. We kiezen daarbij kwaliteit boven kwantiteit. Het groen in de bebouwde omgeving sluit goed aan op groen in het buitengebied. Het groenblauwe netwerk vormt ook de basis voor (recreatieve) vaar-, wandel- en fietsroutes. Bij ontwikkelingen benutten we kansen voor natuur-inclusief bouwen waarbij ontwikkeling samengaat met versterking van biodiversiteit.

We versterken de kwaliteiten van het groene buitengebied. Het groene buitengebied van Voorschoten kent vele ecologische, cultuurhistorische,

landschappelijke, toeristisch-recreatieve en economische kwaliteiten. We streven naar verdere versterking van deze kwaliteiten. Uitgangspunt is daarbij behoud van openheid, duurzaamheid, biodiversiteit en integraliteit. We stimuleren vernieuwende (natuur-inclusieve) agrarische en/of recreatieve concepten die hieraan invulling geven.

We zoeken naar mogelijkheden om via “behoud door ontwikkeling” de beleefbaarheid van ons cultureel erfgoed te versterken. Waar mogelijk benutten we kansen om met respect voor cultuurhistorische kwaliteiten, ons erfgoed te ontwikkelen en daarmee beter beleefbaar te maken. We houden bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening met historische structuren.

We zorgen voor een blijvend veilige en gezonde leefomgeving. We zetten zoveel mogelijk in op actieve modaliteiten (lopen en fietsen) en elektrisch vervoer om de luchtkwaliteit te verbeteren en geluidsoverlast te verminderen. Veiligheid van de verkeersdeelnemers heeft onze voortdurende aandacht. We bieden geen ruimte aan bedrijven die zorgen voor slechte luchtkwaliteit, geluidsoverlast en/of stankoverlast. Via een groene openbare ruimte met voorzieningen (als bankjes en speel- en sporttoestellen) die uitnodigen tot ontmoeten en bewegen, dragen we bij aan de fysieke en mentale gezondheid van onze inwoners.

4.2 Hechte gemeenschap met ruimte voor diversiteit

Ook in de toekomst is Voorschoten een zelfstandige gemeente met een diverse samenleving met inwoners van verschillende leeftijden en uiteenlopende sociaaleconomische posities, talenten en mogelijkheden. Voor iedereen zijn er goede voorzieningen waar inwoners elkaar ontmoeten, zich kunnen ontplooien en zorg ontvangen. De woningmarkt is afgestemd op de diversiteit: een mix van betaalbaar en duurder, huur en koop, voor starters en senioren.

We behouden het dorpse karakter van Voorschoten. Ruimtelijke ontwikkeling vindt plaats op een maat en schaal die past bij het dorp. We bouwen vooral binnen het bebouwd gebied en sparen daarmee het buitengebied. Daarbij benutten we mogelijkheden om bestaande woningen te verbeteren via verbouwen en optoppen. Inbreidingslocaties stemmen we goed af op (de functie van) het groenblauwe netwerk. We gaan zorgvuldig om met bestaand groen: we zoeken verdichtingsmogelijkheden vooral op versteend gebied en waar dat niet beschikbaar is, stellen we de kwaliteit van het groen boven de kwantiteit. We benutten mogelijkheden om via woningbouw OV-gebruik en actieve modaliteiten te stimuleren.

We realiseren woningen die aansluiten op de toekomstige vraag en bijdragen aan een evenwichtige bevolkingsopbouw. Er is een grote woningvraag van jongeren, startende gezinnen en senioren. We realiseren een voorraad met 30% sociale woningen en 35% in het middensegment. We hebben aandacht voor specifieke woonconcepten zoals zorgwoningen of Knarrenhof. We nemen onze verantwoordelijkheid in de opvang van ontheemden. Door goed in te spelen op de vraag wordt doorstroming op de woningmarkt gestimuleerd: waar passende woonruimte voor ouderen wordt gerealiseerd komt een verhuisbeweging op gang die ruimte biedt voor bijvoorbeeld jonge gezinnen.

We ontwikkelen een bruisend centrum als kloppend hart van de samenleving. Het centrum van Voorschoten is cruciaal voor de leefkwaliteit van ons dorp. Het historisch karakter, de welvaart in Voorschoten en de kleinschaligheid bieden goede kansen voor verdere ontwikkelingen. Maar concurrentie van de Leidse binnenstad en Mall of the Netherlands maken het belangrijk om te zorgen voor onderscheidend vermogen: aantrekkelijk winkel- en horeca aanbod, kwaliteit van de openbare ruimte, zorg- en culturele voorzieningen, aansprekende evenementen en goede toegankelijkheid. Ook jongeren vormen daarbij een belangrijke doelgroep, er zijn op dit moment weinig voorzieningen voor jongeren. De toevoeging van woningen in en nabij het centrum draagt bij aan het bruisende karakter en draagvlak voor voorzieningen.

We stimuleren een zorgzame en vitale gemeenschap. We zorgen dat iedereen mee kan doen. Inwoners die hulp nodig hebben krijgen de juiste ondersteuning. Via zorgwoningen en toegankelijke zorgvoorzieningen in de nabijheid. In het centrum en de wijken zijn plekken voor ontmoetingen van jong en oud; in de openbare ruimte en in wijkcentra. Dit draagt bij aan de sociale cohesie binnen wijken.

We behouden een goed verenigingsleven: sport en cultuur blijven een belangrijke pijler van de leefkwaliteit in Voorschoten. We zorgen voor voldoende en toegankelijke culturele en sportvoorzieningen voor alle groepen in Voorschoten. We zetten onze accommodaties breed in, stimuleren “jaar- en daggrond”-gebruik en benutten kansen voor combinaties met zorg en welzijn. We benutten de kansen die deze voorzieningen bieden voor ontmoetingen tussen inwoners.

4.3 Zelfstandig, robuust en krachtig verbonden

Voorschoten kent een robuuste economie die bijdraagt aan de gemeenschap: een vitaal dorpshart en ruimte voor (duurzaam) ondernemerschap. De kleinschaligheid van Voorschoten biedt een goede

uitgangssituatie voor wandelen en fietsen. Door in te zetten op duurzame mobiliteit houden we Voorschoten bereikbaar. We blijven regionaal samenwerken binnen Holland Rijnland en in de Leidse Regio.

We zorgen voor aantrekkelijke en toekomstbestendige

bedrijventerreinen. Bedrijven dragen bij aan brede welvaart. We zorgen voor voldoende en betaalbare ruimte op bedrijventerreinen met een goede uitstraling van de openbare ruimte. Intensivering van het ruimtegebruik en het stimuleren van “het juiste bedrijf op de juiste plek” is daarbij het uitgangspunt. De bereikbaarheid is afgestemd op het type bedrijven. Vraag en aanbod van ruimte stemmen we af in de regionale samenwerking van de Leidse Regio. Om wateroverlast, hittestress en droogte te voorkomen, richten we bedrijventerreinen klimaatadaptief in.

We benutten de economische potentie van het centrumgebied. We zorgen ervoor dat het centrumgebied nog aantrekkelijker wordt om te ondernemen. We ontwikkelen de kwaliteit van de openbare ruimte en bieden meer ruimte voor voetgangers waardoor een levendiger centrum ontstaat met een goed draagvlak voor winkelvoorzieningen. We benutten kansen om de toenemende groep aan flexwerkers/ZZP'ers aan het centrum te binden.

We zetten in op duurzame en actieve mobiliteit: lopen, fietsen en OV.

Voorschoten is een forensendorp en dus is goede bereikbaarheid extra

belangrijk. Om Voorschoten ook in de toekomst voor alle vervoerssoorten bereikbaar te houden, stimuleren we lopen, fietsen en openbaar vervoer. Ook bevorderen we de doorstroming van het verkeersnetwerk en verhogen de verkeersveiligheid. We zorgen voor veilige fiets- en wandelpaden (voldoende breed en waar mogelijk vrij liggend) en voldoende stallingsmogelijkheden op de juiste plek. Bij ruimtelijke ontwikkelingen sturen we op duurzame mobiliteit en zorgen we voor maatwerk in parkeeroplossingen. Dit betekent dat de dominante positie van de auto in ons straatbeeld niet altijd meer vanzelfsprekend is. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat Voorschoten met alle vervoerswijzen goed bereikbaar blijft.

We vergroten de aantrekkingskracht van Voorschoten voor recreanten en toeristen. Met de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van ons buitengebied met Kasteel Duivenvoorde en de Horsten en de ligging aan de Vliet heeft Voorschoten sterke troeven in handen. We versterken ons historisch centrum, maken ons erfgoed nog beter beleefbaar en verbeteren toeristisch reactieve wandel- en fietsroutes. We benutten onze positie als toegangspoort voor Nationaal Park Hollandse Duinen en versterken de relatie met de Vliet en Vlietland. We ondersteunen ondernemers bij het benutten van toeristisch-recreatieve potenties.